

FOLKBILDNINGEN UTVECKLAR UPPSALA

Vad vi i Studieförbunden gjort 2016
och vad som är på gång 2017

ULB

Uppsala Läns Bildningsförbund

FOLKBILDNING
MÖTEN SOM UTVECKLAR UPPSALA

Shadi & Noor på Kulturfestivalen Dandanat som Bilda arrangerade under 2016. Foto: Linda Brandemark.

Folkbildningen utvecklar Uppsala

I studieförbunden pågår kontinuerligt en mängd olika verksamheter. Några av dem syns och hörs utåt. Andra pågår mer i det tysta. Att delta i studieförbundens verksamhet är betydelsefullt för de som är med när det händer. Det vittnar otaliga cirkeldeltagare om.

Vi menar att kunskap, gemenskap och kultur är viktiga beståndsdelar i varje människas liv. Studieförbunden möjliggör detta. Genom att erbjuda lokaler, studiematerial, ledarutveckling, föreningskunskap och mycket mer kan Uppsalabor engagera sig och utvecklas tillsammans med andra. Allt detta med folkbildningens hjälp.

Studieförbunden får ekonomiskt stöd från Uppsala Kommun. På de här sidorna gör vi några nedslag i vad som hänt under 2016 och vad som är på gång 2017.

Siffror och fakta

Mer än var 9:e Uppsalabo i cirkel

Förra året deltog **16 755** enskilda personer i studiecirklar. Det betyder att var **nionde** Uppsalabo från 13 år deltog i minst en cirkel.

Många cirklar och deltagare

Totalt anordnades **5 515** studiecirklar under 2016. Många deltar i flera studiecirklar under ett år. Totalt var antalet cirkeldeltagare **35 211**.

Konst och media populärast

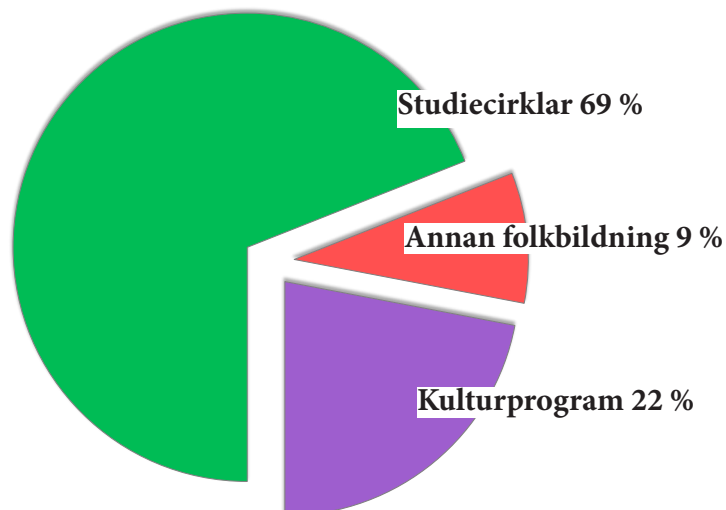
Studiecirklar i konst och media är populärast med flest antal arrangemang och deltagare. Omkring **200** olika ämnen studerades i studiecirkarna, bland annat matematik, film och foto, fysik, balett, teckenspråk, journalistik och italienska.

29 kulturprogram varje dag

Under 2016 anordnade studieförbunden **10 733** kulturprogram i Uppsala – **mer än 29 per dag** hela året om. Av dem var **5 375** föreläsningar, **3 028** sång- och musikarrangemang samt **790** utställningar.

- **5 515 Studiecirklar**
- **35 211 Deltagare i cirklar**
- **10 733 Kulturprogram**

Studieförbundens verksamhet i Uppsala 2016:

Diagrammet visar fördelningen mellan olika verksamhetsformer i antal studietimmar. En studietimme i cirkel motsvarar 45 minuter. Ett kulturprogram räknas som 9 studietimmar.

Om studieförbunden:

- Tio studieförbund i Sverige får del av statsanslaget till folkbildningen. Alla är med i Uppsala Läns Bildningsförbund, en paraplyorganisation för folkbildningens organisationer i länet.
- Studieförbunden har olika profil och inriktning.
- De flesta studieförbund har nära kopplingar till ideella organisationer och folkrörelser.
- Det offentliga stödet till folkbildningen ska bidra till att: Utveckla demokratin, möjliggöra för människor att påverka sin livssituation, minska utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån samt bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Våra verksamhetsformer:

Studieförbunden anordnar studiecirklar, kulturprogram och den friare verksamhetsformen annan folkbildningsverksamhet.

- **Studiecirkeln** är en liten grupp som möts för att lära tillsammans. Många studiecirklar annonseras för allmänheten. Andra ingår i föreningslivets utbildningsverksamhet. En del cirklar startar på eget initiativ av deltagarna. Varje studiecirkel har en ledare och en studieplan. Deltagarna är över 13 år.
- **Kulturprogram** är offentliga arrangemang av olika slag – föreläsningar, föreställningar och utställningar.
- **Annan folkbildningsverksamhet** är en friare form av folkbildning och kan handla om prova på-dagar eller helgkurser. Verksamheten passar också för deltagare under 13 år. Utöver statsbidragsberättigad folkbildning bedriver många studieförbund verksamhet med annan finansiering, exempelvis inom utbildnings- och kulturområdet.

Samtalsgrupper om demens har startats på Medborgarskolan i samarbete med Uppsala Demensförening.
Foto: Tillhör Medborgarskolan.

VAD HAR HÄNT 2016

Konsert med Evelyn, i samarbete med Kulturens. Foto: Patrik Blomqvist.

Orden från Orten

Projektet "Orden från Orten" tog fart i Gottsunda under hösten. Här fick tjejer i åldrarna 13-19 år möjlighet att i en trygg miljö utveckla sin musik med stöd av etablerade rapparen Nayomi. Utgångspunkten till projektet var att unga tjejer har svårt att nå fram till våra musikscener. Syftet är att lyfta unga kvinnliga talanger och ge dem möjlighet att utvecklas. Tjejerna visade stort stöd för varandra och fick möjlighet att spela in sin egenskrivna musik. Tjejerna ser fram emot att få sprida sin musik och verksamheten fortsätter under 2017 i samarbete med **Medborgarskolan**.

Make Friends Through Culture

I maj 2016 startade **Studieförbundet Bilda** i Uppsala Kulturkompis – Make Friends Through Culture. Kulturkompis ger asylsökande/nyanlända och etablerade svenskar möjlighet att träffas och gå på kulturaktiviteter tillsammans. Vid årets slut hade Bilda matchat ca 30 Kulturkompisgrupper och 11 olika kulturaktörer i Uppsala bidrog med gratisbiljetter. Genom Kulturkompis får människor från olika kulturer mötas, få vänner för livet, uppleva kultur, träna svenska och få värdefulla kontakter i det svenska samhället.

Digital utveckling

Under 2016 satsade **Ibn Rushd Studieförbundet** extra resurser på att utbilda föreningsrepresentanter i digitala rapporteringsrutiner. Förhoppningen var att nå fler målgrupper och möjliggöra ett ökat deltagande i studieförbundets verksamhet runt om i länet.

Unga tar kreativa musikinitiativ

Ett gäng unga killar bildade en arrangörsgrupp efter att ha gått **Studieförbundets** ledarutbildning i musik. De hade sett att det behövdes fler speltillfällen för Uppsalas musikband och ville nu själva prova på att arrangera ett evenemang. Under hösten arbetade man tillsammans med Studieförbundet fram minifestivalen Uppsala Shockwave. Den genomfördes den 26 november på Cousteau inför en fullsatt lokal. Alla inblandande inklusive de sex medverkande banden, var mycket nöjda med resultatet och att ha bidragit till stans musikliv.

Språkcafé för läkare

Under 2016 startade **NBV Uppsala län Gotland** Språkcafé för läkare och andra nyanlända som arbetat inom vården i sitt hemland. Syftet är att träna det svenska och det medicinska språket så att det blir lättare att komma in i det svenska vårdssystemet. På Språkcaféet får de träffa kollegor som redan arbetar inom svensk sjukvård och de får hjälp att förstå de

Konstcirkel ledd av Ghufuran Al-Saegh i ABF:s lokaler, våren 2016. Foto: Felicia Sjögren.

olika steg som behövs för att få legitimation att arbeta som läkare i Sverige. Språkcaféet för läkare görs i samarbete mellan NBV och Sveriges läkarförbund i Uppsala.

Väg 282 – en KUL TUR

Längs väg 282 – mellan Danmark och Almunge – arrangerades lördagen den 27 augusti ett antal kulturella aktiviteter i samarbete med **Folkuniversitetet**. Besökare i alla åldrar fick lära sig mer, prova på, lyssna till, delta i och uppleva bl.a. fotoutställning, odling och skörd, barnteater, ansiktsmålning, lokalt hantverk, konstutställningar, workshops och konserter. Närmare 40 olika välbesökta arrangemang hölls under dagen. 2017 arrangeras Väg 282 - en KUL TUR lördagen den 28 augusti.

Hit 'em up

Hit 'em up har under året arrangerat öppna träffar för hiphopverksamhet främst för unga. Under träffarna har flera studiecirkelar ägt rum i ämnen som performance, inspelning, textskrivande och att rappa/sjunga. Träffarna har ägt rum på **ABF Musikfabriken** och har lockat unga från hela Uppsala.

I love stories

Låt- och textskrivarprojektet "I love stories" har fortsatt under året med tillfällen både på sport- och höstlov.

Ungdomarna får här möjlighet att skriva text och melodi med professionell hjälp av artisten/låtskrivaren Clara Hagman samt ett kompband som spelar in låtarna i studio. Den här **Sensus**-satsningen attraherar tjejer i åldrarna 13-25, en målgrupp som ofta står utanför den ordinarie verksamheten. "I love stories" kan bryta invanda mönster, sänka trösklarna och locka fler tjejer att delta i musikverksamheten.

Mycket kulturverksamhet

Kulturens Bildningsverksamhet bedriver folkbildningsverksamhet inom kultur (sång, musik och dans etc). Under 2016 har Kulturens samarbetat med bl.a, Svenska Folkdansringen, Uplands spelmansförbund (Oktoberstämman), Evelyn och Kulturernas Karneval. Dessa samarbeten kommer att fortsätta framöver.

En friskare tillvaro

På äldreboenden och träffpunkter för äldre har **Studieförbundet Vuxenskolan** bedrivit verksamhet som innehåller såväl friskvårdande aktiviteter som konst och måleri. Inom socialpsykiatrin har verksamhet i samverkan med brukarföreningar genomförts. Språklig stimulans för personer med afasi är också ett område som varit mycket uppskattat under året.

Vad har Studieförbundens verksamhet för effekter – för enskilda människor, för kommunen och för samhället i stort?

Flera undersökningar visar på positiva effekter för de individer som deltar i studiecirkel. Uppgifterna i tabellen överst till höger kommer från den senaste stora nationella undersökningen bland studiecirkeldeltagare.

I den nedre tabellen visas resultaten i en ny undersökning bland cirkeldeltagare över 65 år. I denna grupp återfinns hela 36 procent av alla cirkeldeltagare. Att inhämta kunskap och att ingå i gemenskapen betyder mycket för dem över 65 år. ”Det här är min friskvård. Jag går hit för att andas”, säger en av cirkeldeltagarna i studien.

Bättre på att lyssna och uttrycka sig

Vi i studieförbunden är stolta över deltagarnas omdömen. Vi ser det som ett tecken på styrkan i vår syn på människa och bildning. Här framgår tydligt att deltagarna lär sig mer, ökar sin självkänsla, blir bättre på att uttrycka sig och på att lyssna. Allt sådant tror vi bidrar till ett bättre Uppsala.

Civilsamhället och folkbildningen

Mycket av det som händer i Uppsalas kulturliv är en direkt följd av aktivt samarbete mellan studieförbunden och hundratals föreningar och nätverk. Vi menar att ett starkt civilsamhälle med många föreningar är en viktig del i samhällsbygget. Något som bidrar till aktivitet, samhörighet och tillit.

Kulturkompis – Make Friends Through Culture i samarbete med Bilda. Foto: Linda Brandemark..

Vad händer i studiecirkeln?

Påstående	Andel (%) som instämmer "helt", "till stor del" eller "delvis".
Har cirkeln förbättrat dina kunskaper och/eller färdigheter:	96 %
Genom cirkeln har jag...	
...blivit säkrare som person	73 %
...blivit bättre på att uttrycka mig	63 %
...blivit bättre på att lyssna på andra	66 %
...känt ökad trivsel och ökat välmående.	83 %
Cirkeln har...	
...inneburit möten med nya människor	85 %
...gett mig nya vänner att umgås med utanför cirkeln.	55 %

Källa: Studiecirkeldeltagare 2008 (Folkbildningsrådet, 2009). Cirka 2 800 personer svarade på frågorna.

Vad händer i studiecirkeln bland deltagare över 65 år?

Påstående	Andel (%) som instämmer "helt", "till stor del" eller "delvis".
Har cirkeln förbättrat dina kunskaper och/eller färdigheter:	90 %
Genom cirkeln har jag...	
...blivit säkrare som person	25 %
...blivit bättre på att uttrycka mig	40 %
...blivit bättre på att lyssna på andra	30 %
...känt ökad trivsel och ökat välmående.	90 %
Cirkeln har...	
...gett mig inspiration att fortsätta studera ämnet	61 %
...påverkat min kreativitet.	60 %

Källa: Cirkeldeltagare efter 65 – livskvalitet och aktivt medborgarskap (Folkbildningsrådet 2014). Cirka 1 500 personer över 65 år svarade på frågorna.

*Det här är min friskvård.
Jag går hit för att andas.*

Vad är på gång hos Studieförbunden i Uppsala 2017?

Kulturfestivalen Dandanat

Bilda arrangerar varje år Kulturfestivalen Dandanat i Betlehem. Det är ett kulturutbyte och en studieresa, där 4 svenska grupper möter fyra palestinska. De paras ihop och har workshops som sedan leder till en festival, och en turné. Under studieresan finns det även utrymme att uppleva och få ta del av olika kulturer, religioner och få ta del av olika perspektiv på konflikten. I sommar kommer två av de palestinska grupperna från Dandanat 2016 att besöka Uppsala i början av juli för ett Dandanat Sweden. De kommer även att vara en del av Bildas program under Almedalsveckan på Gotland.

Nytt projekt gör svaga röster starkare

Studiefrämjandet har tilldelats medel från Allmänna Arvsfonden för det treåriga projektet, Vox Vigor. Syftet med projektet är att på sikt skapa en nättidning för, av och med personer med psykisk ohälsa. Projektet kommer att innebära en lärandeprocess för deltagarna.

Aktivt föreningsarbete

Under 2017 kommer **ABF** att intensivifiera och utveckla samarbetet med våra föreningar samt verka för att fler föreningar startas. Vi kommer att erbjuda mötesplatser i länets alla kommuner, i syfte att skapa arenor för samhällsförändring i enlighet med ABF:s grundvärderingar. Med hjälp av lovaktiviteter, läxhjälp, kulturprojekt och riktade utbildningar vill vi också öka andelen unga i vår verksamhet.

Språkcafé för läkare steg 2

Under 2017 startar **NBV Uppsala län Gotland** studiecirkel i förberedelser inför kunskapsprovet för läkare. Cirkelarna är en utveckling av vårt Språkcafé för läkare. Deltagarna är nyanlända och asylsökande läkare från bl. a. Syrien, Irak, Eritrea och Afghanistan. Verksamheten sker i samverkan mellan NBV och Sveriges läkarförbund i Uppsala.

Kultur vid Ekoln

Under 2017 inleds samarbetet mellan **Folkuniversitetet** och föreningen Kultur vid Ekoln.

I en härlig miljö i Graneberg kommer det att bjudas på trädgårdskonserter, konstutställningar, poesi, dockteater, kurser och workshops.

Samarbete med Uppsala Demensförening

Samtalsgrupper har startats, riktade till ungdomar med en förälder som lever med demens. I mars hölls föreläsningen "Ont i minnet" med Kerstin Lundström, sjuksköterska och författare med 44 års erfarenhet av demensomvårdnad. Samarbetet fortsätter utvecklas under 2017 i samarbete med **Medborgarskolan**.

En vändpunkt för unga

Kulturens driver ett eget Arvsfondsprojekt "Du Kan, Jag Kan - En Vändpunkt för Unga i Utanförskap" där ungdomar som kommer ifrån tuffa omständigheter får chansen att uttrycka sig i en kreativ process. Ungdomarna beskriver processen som hoppfull samt en glädje och stolthet i att skapa något själv och att få uttrycka sina åsikter. Projektet kommer att pågå under hela 2017.

Pågående integrationsarbete

Studieförbundet Vuxenskolan fortsätter med integrationsarbetet "Välkommen in" och "Första stegen ut" som riktar sig till nyanlända och kvinnor med invandrarbakgrund.

Folkbildning till allmänheten

Ibn Rushd Studieförbund planerar flera spännande och samhällsnyttiga studiecirkel och kulturarrangemang under 2017. Det finns bland annat intresse av att gå kurser i arabiska. Konceptet "Arabiska för nybörjare" har varit en populär kurs i Stockholm och tanken är att starta upp en liknande kurs i Uppsala län.

Sorgegrupper

Tillsammans med föreningen SPES, Riksförbundet för Suicidprevention och efterlevandes stöd, erbjuder **Sensus** sorgegrupper under hela året, uppmärksammar Suicidpreventiva dagen den 10 september, erbjuder föreläsningar samt kurs i Psykisk Livräddning under hösten 2017.

Vilka är Studieförbunden i Uppsala?

NBV är ett partipolitiskt neutralt och religiöst obundet studieförbund. Vår verksamhet är fri och frivillig och vilar sedan 120 år på idéerna om nykterhet, demokrati och bildning. Vi vill stärka alla människors lika värde, ge verktyg för föreningsfrihet och rätten att uttrycka sina åsikter. www.nbv.se/avdelningar/Uppsala-Gotland

Kulturens Bildningsverksamhet bedriver uteslutande folkbildning inom kultur – sång, musik, dans, teater, bild och form. Kulturens drivs med och för kulturutövare. Vi finns i hela landet och är partipolitiskt och religiöst obundna. www.kulturens.se

KULTURENS

Studieförbundet Bilda har livsfrågor i fokus. Med kultur och bildning i olika former vill vi bidra till att människor möts och nya perspektiv skapas. www.bilda.nu/om-studieforbundet-bilda

Medborgarskolan är ett studieförbund med humanistisk värdegrund. Vår verksamhet formas av individen i dialog och genom samverkan med andra. Vi arbetar för en ökad öppenhet och kulturell mångfald. www.medborgarskolan.se/upsala

Studieförbundet Framjandet är ett politiskt och religiöst obundet studieförbund med särskild inriktning på natur, djur, miljö och kultur. Vårt stöd till lärande i föreningar, nätverk och organisationer utvecklar och förnyar det lokala förenings- och kulturlivet. www.studieforamjandet.se/upsala

ABF är partipolitiskt och religiöst obundet, men vi arbetar aktivt som radikal idérörelse i överensstämmelse med arbetarrörelsens grundläggande värderingar. www.abf.se/upsala

Folkuniversitetet är ett oberoende studieförbund. Det finns inga politiska, religiösa eller kommersiella intressen som styr oss. Hos oss utvecklas människor genom kunskap och skapande. Vi har också ett nära samarbete med Universitetet. En viktig del i vår verksamhet är att presentera aktuell forskning genom föreläsningar. www.folkuniversitetet.se/Uppsala

Sensus studieförbund skapar och finns med där mötesplatser för bildning och kultur utvecklas. Det gör vi tillsammans med medlemsorganisationer, samarbetsparter och deltagare. Vi lyfter fram relationer, rättigheter, hållbarhet och livsfrågor. Allt vi gör är folkbildning. www.sensus.se/upsala

Ibn Rushd är ett muslimskt studieförbund som är öppet för alla, och har verksamhet över hela Sverige. Vi vill verka för att säkerställa demokrati och mänskliga rättigheter och arbetar aktivt för att stärka den svensk-muslimska identiteten. www.ibnrushd.se/distrikt-gotland-stockholm-upsala

Studieförbundet Vuxenskolan ger individen möjlighet att utvecklas genom kreativa mötesplatser. Vår bildningssyn bygger på människans förmåga att själv forma sitt liv tillsammans med andra människor och med hänsyn till miljön. www.sv.se/Uppsala

ULB

Uppsala Läns Bildningsförbund

Forsbyvägen 6 D, 741 40 Knivsta. Tel. 018-15 54 30.

E-post: info@ulb.se • www.ulb.se

www.facebook.com/upsalalansbildningsforbund.